

DUYU ORGANLARIMIZ

Duyu Organlarımızı Tanıyalım

Çevremizi duyu organlarımız sayesinde algılarız. Beş duyumuz ve beş duyu organımız vardır. Bunlar göz ile algıladığımız **görme**, kulak ile algıladığımız **duyma**, burun ile algıladığımız **koklama**, dil ile algıladığımız **tatma** ve deri ile algıladığımız **dokunmadır**.

1.GÖZ

Gözlerimiz çevremizi görmemizi sağlayan duyu organlarımızdır. Varlıkların şeklini, büyüklüğünü, rengini ve yerini gözlerimizle algılarız.

En hassas organlarımızdan olan gözlerimiz göz çukurunda bulunur. Böylece darbelere karşı korunmuş olur.

2.KULAK

Çevremizdeki insanların, hayvanların, eşyaların ve pek çok varlığın çıkardığı sesleri kulaklarımız ile algılarız. Kulaklarımızın dışarıdan görünen bölümüne kulak kepçesi denir. Kulaklarımız sayesinde sesin yönünü, uzaklığını anlarız.

şiddetini,

3.BURUN

Burnumuz yardımıyla çevremizdeki farklı kokuları alabiliriz. Ocakta kaynayan yemeği, çiçeği, denizi ve daha pek çok varlığı kokusundan ayırt edebiliriz.

Grip olup burnumuz tıkalı olduğu durumlarda tattığımız yiyeceklerden yeterince lezzet alamayız. Bunun sebebi tat alma duyumuzun koku alma duyumuzla beraber çalışmasıdır. Burnumuz aynı zamanda solunum organımızdır.

FEN BİLİMLERİ

3.SINIF

Duyu Şampiyonları

KAMA KUYRUKLU KARTAL

Bu kuşlar yerden yaklaşık 2 km yükseklikte 1 saat boyunca hiç efor sarf etmeden uçabilir. Canlılar arasındaki en iyi gözlerle sahiptir. Görüş skoru (CPD) 143'tür.

FİL

En büyük kulaklara sahip olan fillerde bu büyük kulaklar ses dalgalarının büyük rol oynarlar. Kulakları ayrıca insan kulağı tarafından algılanamayan düşük frekanslı ses dalgalarını da algılayabilir. Bu keskin işitme duyusu, uzun mesafeli iletişimde de yardımcı olurlar.

KUTUP AYISI

Ayılarda tüm gezegendeki hayvanlar arasında en iyi koku alan türler olarak gösteriliyor. Bir ayının koku alma duyusu insandan 2.100 kat daha iyidir. Ayrıca en iyi koku alan ayı türü nedir diye merak ederseniz bunun cevabı kesinlikle kutup ayıdır. Çünkü bir kutup ayısı 30 km uzaklıkta yer alan fokun kokusunu kolaylıkla alabilir.

Duyu Organlarımızın Sağlığını Koruyalım

GÖZ SAĞLIĞI

- Gözlerimizi temiz tutmalıyız.
- Televizyon ve bilgisayar karşısında uzun süre durmamalıyız.
- Gözlerimizi fazla ışıktan korumalıyız.
- Kitap okurken gözlerimiz ve kitap arasındaki okuma mesafesi 30-35 santimetre olmasına dikkat etmeliyiz.
- Başkalarının olan havlu, gözlük gibi kişisel eşyalarını kullanmamalıyız.
- Göz sağlığımız için havuç, yumurta, yeşil sebzeler gibi besinler tüketmeliyiz.
- Güneşe ve ışığa direk olarak bakmamalıyız.

KULAK SAĞLIĞI

- Kulaklarımızı temiz tutmalıyız.
- Kulaklarımızı sert cisimlerle karıştırmamalıyız.
- Kulaklarımıza su kaçırmamalıyız.
- Yüksek sestten, dışarıdan kulağımıza gelecek darbeden ve soğuktan korumalıyız.

BURUN SAĞLIĞI

- Burnumuzu temiz tutmaya özen göstermeliyiz.
- Burnumuzda bulunan kılları koparmamalıyız.
- Burnumuzun içini karıştırmamalıyız.
- Burnumuza herhangi bir yabancı cisim sokmamalıyız.

DERİ SAĞLIĞI

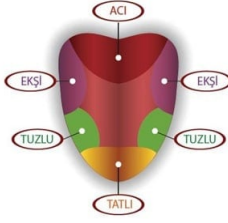
- Vücudumuzu temiz tutarak sık sık banyo yapmalıyız.
- Güneş altında çok fazla kalmamalıyız.
- Bol bol su içmeliyiz.
- Derimizi yarananma, kesilme ve ezilmelere karşı korumalı ve dikkatli davranmalıyız.

DİL SAĞLIĞI

- Dil sağlığımızı korumak için dişlerimizi düzenli fırçalamalıyız.
- Dişimizle birlikte dilimizde fırçalamalıyız.
- Aşırı sıcak yada aşırı soğuk olan içecekleri içmemeliyiz.

4.DİL

Dilimiz sayesinde birbirinden farklı tatları ayırt edebiliriz. Dilimiz üzerinde tat almaya yarayan tomurcuklar vardır. Bunlar; yediğimiz besinlerin acı, tatlı, ekşi veya tuzlu olduğunu bize hissettirir. Dilimizin ucu tatlı, ucun hemen arkası tuzlu, dilin yanları ekşi ve arkası da acı tatlara duyarlıdır.

5.DERİ

Derimiz vücudumuzu koruyucu bir örtü gibi kaplar. Derimiz sayesinde nesnelerin sıcak, soğuk, sert, yumuşak, pürüzlü, pürüzsüz olduklarını onlara dokunarak anlarız.

Derimizin dokunma ve hissetme dışında da birçok görevi vardır. Bunlardan bazıları terleme, vücudumuzu dış darbelerle karşı koruması, mikropların vücuda girmesini önleme, su kaybını önleme, bizi Güneş'in zararlı etkilerinden korumadır.

Görme engelli insanların dokunma duyuları çok gelişmiştir. Çevrelerindeki birçok varlığı dokunma duyularıyla tanırlar. Ayrıca bu insanlar ellerindeki bastonla dokunarak yollarını bulurlar.

Etkinlik-1

Aşağıdaki resimde duyu organlarımız numaralandırılmıştır. Numaralara gelmesi gereken duyularımızın adlarını yazalım.

1.
2.
3.
4.
5.

Etkinlik-2

Sana göre vazgeçilmez duyu organın hangisidir? Sebepleriyle birlikte yazar mısın?

.....

.....

Etkinlik-3

Aşağıda duyu organlarımız ile ilgili bazı ifadeler verilmiştir. İfadeleri okuyalım ilgili olduğu duyu organının altına numarasını yazalım.

1. Koku almamızı sağlayan duyu organımızdır.
2. Tat almamızı sağlayan duyu organımızdır.
3. Başımızın her iki yanında bulunan duyu organımızdır.
4. Varlıkların sıcaklık-soğukluk, sertlik-yumuşaklık gibi özelliklerini algılamamızı sağlayan duyu organımızdır.
5. Çok sıcak ve çok soğuk gıdalar tükettiğimizde zarar gören duyu organımızdır.
6. Işıksız ortamlarda görevini yerine getiremeyen duyu organımızdır.
7. Kimyasal maddeleri kokladığımızda zarar gören duyu organımızdır.
8. Ezilme, kesilme, yanıklara karşı korumamız gereken duyu organımızdır.
9. Gürültülü ortamlarda kaldığımızda zarar gören duyu organımızdır.
10. Havuç gibi A vitamini bakımından zengin besinlerin faydalı olduğu duyu organımızdır.
11. Dişlerimizi fırçalarken birlikte temizlememiz gereken duyu organımızdır.
12. Sert cisimler ile karıştırmamamız gereken duyu organımızdır.

GÖZ

BURUN

KULAK

DİL

DERİ

..... TUĞRUL ÖĞRETMEN

Etkinlik-4

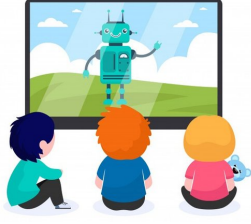
Aşağıda duyu organlarımız ile ilgili verilen ifadelerden doğru olanların başına D, yanlış olanların başına Y harfi yazalım.

- ☐ İşitme duyu organımız kulaktır.
- ☐ Kalp duyu organlarımızdan biridir.
- ☐ Kitap okurken kitapla aramızda 1 metre mesafe olmalıdır.
- ☐ Burnumuzun içindeki kıllarını koparmalıyız.
- ☐ Her duyu organının farklı görevleri vardır.
- ☐ Bütün duyu organları başımızda yer alır.
- ☐ Vücudumuzda dört tane duyu organı vardır.
- ☐ Duyu organlarımızın sağlıklı çalışması için temizliğe çok dikkat etmeliyiz.
- ☐ Burnumuzla sadece güzel kokuları alırız.
- ☐ Göz kapaklarımız gözümüzü korur.

Değerlendirme Testi

1. Televizyon izlerken ekrana yakın oturmak hangi duyu organımızın sağlığını tehlikeye atmaktadır?

- a. Kulak b. Göz c. Deri

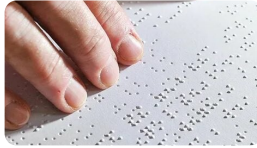
2. Tatilde denizde yüzmeyi çok seven Mete güneşin altında uzun süre korumasız kalmıştır. Mete hangi duyu organının sağlığını tehlikeye atmıştır?

- a. Dil b. Deri c. Göz

3. Görme engelliler için hazırlanan Braille Alfabetini kullanan bir kişi hangi duyu organından yararlanarak okumaktadır?

- a. Göz b. Kulak c. Deri

4. Hangi öğrenci yanlış bir ifade söylemiştir?

Yüksek sesle müzik dinlemeyi severim.

Tanımadığım maddeleri koklamam.

Güneşli günlerde güneş gözlüğü kullanırım.

- a. Sevgi b. Arda c. Beste

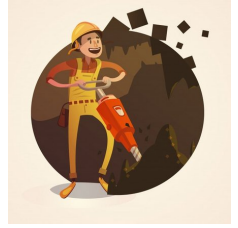
5. Şaheser hanım mutfakta kurabiye pişirirken odasında oyun oynayan Tuna annesinin kurabiye pişirdiğini anlayıp koşarak mutfığa gitmiştir.

Tuna annesinin kurabiye pişirdiğini hangi duyu organıyla algılamıştır?

- a. Burun b. Deri c. Dil

5. Şehirlerde insanların ortak kullanım alanlarının onarımını yapan kişiler yüksek ses çıkaran araçlar kullanmak zorunda kalmaktadır.

Bu kişilerin duyu organlarının zarar görmemesi için hangi eşyayı kullanmaları gerekir?

- a. Gözlük b. Kulaklık c. Eldiven

5. Markete gitmek için evden çıkan Begüm yoldayken yağmurun yağdığını hissetmiştir. Begüm yağmurun yağdığını hangi duyu organlarını kullanarak algılamıştır?

- a. Görme-koklama
b. İşitme-dokunma
c. Görme-dokunma

6. Yediğimiz yiyeceklerin tadını almak için hangi duyu organlarımızı kullanırız?

- a. Tatma-koklama
b. Görme-koklama
c. Koklama-dokunma